

Ecclesiastes

¹ Dagitoy dagiti sasao ti Manursuro, ti kaputotan ni David ken ari iti Jerusalem. ² Ibagbaga ti Manursuro daytoy. “Kas iti alingasaw ti angep, kas iti pul-oy ti angin, mapukaw dagiti amin a banbanag, nga agibati iti adu a saludsod. ³ Ania ti gungguna a magunod ti sangkataoan manipud kadagiti amin a trabaho a pagbanbanoganda iti baba ti init? ⁴ Lumabas ti maysa a henerasion, ket umay ti sabali a henerasion, ngem agtalinaed ti daga iti agnanayon. ⁵ Agsingising ti init ken lumnek daytoy ket dagus nga agsubli manen iti lugar a pagsingsingisinganna. ⁶ Agpul-oy ti angin a paabagatan ken agrikus nga agpaamianan, agrikrikus a kankanayon iti dalanna ket agsubsubli manen. ⁷ Agay-ayus amin dagiti karayan iti baybay, ngem saan pulos a mapunno ti baybay. Iti lugar a pagturturungan dagiti karayan, sadiay manen ti papananda. ⁸ Makabannog amin a banbanag, ket awan ti siasinoman a makailawlawag iti daytoy. Saan a mapnek ti mata kadagiti makitkitana wenno mapno ti lapayag kadagiti mangmangnegna. ⁹ Aniaman dagiti napalabas ket isunto ti mapasamak ken aniaman dagiti naaramiden ket isunto ti maaramid. Awan iti barbaro iti baba ti init. ¹⁰ Adda kadi iti aniaman a mabalin a maibaga, 'Kitaem, barbaro daytoy'? Aniaman nga adda ket addan iti nabayagen a panawen, kabayatan dagiti

tawtawen a nabayagen a napalabas sakbay ka-datayo. ¹¹ Kasla awan ti makalagip kadagiti banbanag a napasamak idi un-unana a tiempo. Ken dagiti banbanag a naud-udi a napasamak ken dagiti mapasamakto iti masakbayan ket saanto met laeng siguro a malagip.” ¹² Siak ti Manursuro, ket nagturayak a kas ari iti Israel idia Jerusalema. ¹³ Inusarko ti panunotko a mangadal ken mangsukimat babaen iti kinasirib dagiti amin a banbanag a maar-aramid iti baba ti langit. Dayta a panagsukimat ket makabannog a trabaho nga inted ti Dios kadagiti annak dagiti tattao a pakakumikomanda. ¹⁴ Nakitak amin dagiti aramid a maar-aramid iti baba ti init ket kitaenyo, maiyarigda amin iti alingasaw ken panangpadas a mangpastor iti angin. ¹⁵ Saan a mailinteg ti killo! Saan a mabilang dagiti mapukpukaw! ¹⁶ Nagsaoak iti pusok, a kunak, “Kitaem, nakagun-odak iti ad-adu a kinasirib ngem kadagiti amin nga immun-una ngem siak ditoy Jerusalema. Nakakitan ti panunotko iti adu a kinasirib ken pannakaammo.” ¹⁷ Isu nga inusarko ti pusok tapno maammoak ti kinasirib ken kasta met ti kinamauyong ken kinamaag. Naawatak a daytoy ket panangpadas met laeng a mangpastor iti angin. ¹⁸ Ta iti kinawadwad iti kinasirib, ad-adda iti pannakaupay, ken ti tao a manaynayunan ti pannakaammona, ad-adda ti panagladingit.

2

¹ Kinunak iti pusok, “Umayka itan, suutenka iti kinaragsak. Isu a ragsakem ti pakaragsakan.

Ngem kitaem, daytoy ket apagbiit met laeng a pul-oy. ² Kinunak maipapan iti panagkatawa, “Kinamaag daytoy!” ken maipapan iti ragsak, “Ania ti serserbina daytoy?” ³ Sinukimat ko iti pusok no kasanok a penneken dagiti tari-gagayko babaen iti arak. Impalubosko nga iturongnak ti panunotko iti kinasirib uray no adda pay laeng kaniak ti kinamaag. Kayatko a maammoan ti nasayaat nga aramiden dagiti tattao iti baba ti langit kabayatan dagiti aldaw dagiti bibiagda. ⁴ Naindaklan a banbanag dagiti naaramidak. Nangipatakderak kadagiti balbalay para iti bagik ken nagmulaak kadagiti kaubasan. ⁵ Nangaramidak kadagiti minuyongan ken parke para iti bagik; minulaak dagitoy iti amin a kita dagiti agbunga a kaykayo. ⁶ Nangkaliak kadagiti pagurnongan iti danum a mangsibog iti kabakiran a nagtuboan dagiti kaykayo. ⁷ Gimmatangak kadagiti lallaki ken babbai a tagabu; addaanak kadagiti tagabu a naiyanak iti palasiok. Ad-daanak pay kadagiti dadakkel nga arban ken pangen iti dingwen, nga ad-adu ngem ti siasinoman nga ari nga immun-una a nagturay iti Jerusalem sakbay kaniak. ⁸ Nakaurnongak iti pirak ken balitok, kadagiti gameng dagiti ar-ari ken probprobinsia. Addaanak kadagiti lallaki ken babbai a kumakanta nga agpaay kaniak; babaen kadagiti adu nga as-assawa ken kakabkabbalay, inaramidko dagiti banbanag a makaparagsak iti siasinoman a lalaki iti rabaw ti daga. ⁹ Isu a nagbalinak a nain-indaklan ken nabakbaknang ngem kadagiti amin nga immun-una ngem siak iti Jerusalem, ken nagtalinaed ka-

niak ti kinasiribko. ¹⁰ Aniaman a tinarigagayan dagiti matak, saanko nga impaidam kadagitoy. Saanko nga impaidam iti pusok ti aniaman a pakaragsakan, gapu ta agrag-o ti pusok iti amin a nagbannogak ket ragragsak ti gunggonak kadagiti amin a trabahok. ¹¹ Ket kinitak dagiti amin nga inaramid ti imak ken iti trabaho nga inaramidko, ngem kaskasdi met laeng nga alingasaw dagiti amin a banag ken panangpadas a mangipastor iti angin. Awan ti magunggona iti baba ti init. ¹² Ket timmalikudak a mangutob iti kinasirib, ken kasta met iti kinamauyong ken kinamaag. Ta ania ti maaramidan ti sumaruno nga ari a sumukat kalpasan ti ari, a saan pay a naaramid? ¹³ Ket nangrugi a naawatak nga adda pangatiwan ti kinasirib iti kinamaag, kas ti lawag a nasaysayaat ngem iti sipnget. ¹⁴ Us-usaren ti nasirib a tao ti matana a mangkita iti papananna, ngem magmagna ti maag iti kasipngetan, numan pay ammok nga agpada a gasat ti nakasagana para iti tunggal maysa. ¹⁵ Ket kinunak iti pusok, “Aniaman a mapaspasamak iti maag ket mapasamakto met kaniak. Isu nga ania ti pagdumaanna no kasta unay ti kinasiribko?” Inkeddengko iti pusok, “Daytoy ket alingasaw met laeng.” ¹⁶ Ta ti nasirib a tao, kas iti maag, ket saan a malaglagip iti atiddug a panawen. Kadagiti dumteng nga al-aldaw, amin dagita a banbanag ket nabayagen a nalipatan. Matay ti nasirib a tao a kas met iti maag a matay. ¹⁷ Isu a ginurak ti biag gapu ta dakes para kaniak dagiti amin a trabaho a maar-aramid iti baba ti init. Daytoy ket gapu ta alingasaw amin

a banbanag ken panangpadas a mangipastor iti angin. ¹⁸ Kinagurak amin a naaramidko a nagbannogak iti baba ti init gapu ta masapul nga ibatik dagitoy iti tao a sumaruno kaniak. ¹⁹ Ket siasino ti makaammo no nasiribto isuna wenno maag? Ngem isunanto ti amo kadagiti amin a banag iti baba ti init a naaramidan iti bannog ken kinasiribko. Alingasaw met laeng daytoy. ²⁰ Ngarud, nangrugi a maupay ti pusok kadagiti amin a trabaho nga inaramidko iti baba ti init. ²¹ Ta mabalin nga adda ti agtrabaho nga addaan iti kinasirib, pannakaammo ken kinalaing, ngem ibatinanto dagiti amin a banbanag nga adda kenkuana iti maysa a tao a saan pulos a nagtrabaho iti aniaman kadagitoy. Daytoy ket alingasaw met laeng ken nakabutbuteng unay a pasamak. ²² Ta ania ti magunggona ti tao nga agtrabtrabaho iti kasta unay ken mangpadpadas iti amin a puso a mangleppas kadagiti aramidna iti baba ti init? ²³ Inaldaw a nasakit ken narigat ti trabahona, isu a saan a makainana ti kararuana iti rabii. Daytoy ket alingasaw met laeng. ²⁴ Awan ti nasaysayaat para iti siasinoman ngem ti laeng mangan, uminom ken mapnek iti aniaman a nasayaat iti trabahona. Nakitak a naggapu iti ima ti Dios daytoy a kinapudno. ²⁵ Ta siasino ti makapangan wenno maaddaan iti aniaman a kita ti ragsak nga awan iti Dios? ²⁶ Ta iti siasinoman a makaay-ayo kenkuana, ited ti Dios ti kinasirib, pannakaammo ken rag-o. Nupay kasta, itedna iti managbasol ti trabaho iti panagurnong ken panagidulin tapno itedna iti maysa a tao a makaay-ayo iti Dios. Daytoy

ket alingasaw met laeng ken panangpadas a mangipastor iti angin.

3

¹ Ta adda naituding a tiempo para iti amin a banag, ken panawen para iti tunggal panggep iti baba ti langit. ² Adda tiempo iti pannakaiyanak ken adda tiempo iti pannakatay, adda tiempo iti panagmula ken tiempo iti panangparut kadagiti mula, ³ adda tiempo iti panangpapatay ken adda tiempo iti pannakapaimbag, adda tiempo iti panangdadael ken adda tiempo iti panangbangon, ⁴ adda tiempo iti panagsangit ken adda tiempo iti panagkatawa, adda tiempo iti panagladingit ken adda tiempo iti panagsasala, ⁵ adda tiempo iti panangipurwak kadagiti batbato, ken adda tiempo iti panagurnong kadagiti batbato, adda tiempo iti panangarakup kadagiti dadduma a tattao ken adda tiempo iti panagliklik manipud iti pannakaarakup, ⁶ adda tiempo ti panagbiruk kadagiti banbanag ken adda tiempo ti panagsardeng ti panagbirbiruk, adda tiempo ti panagidulin kadagiti banbanag ken adda tiempo ti panagibelleng kadagiti banbanag, ⁷ adda tiempo ti panagpigis kadagiti kawkawes ken adda tiempo ti panagisimpa kadagiti kawkawes, adda tiempo ti panagulimek ken adda tiempo ti panagsao, ⁸ adda tiempo ti panagayat ken adda tiempo ti panaggura, adda tiempo para iti gubat ken adda tiempo para iti kappia. ⁹ Ania ti magunggona ti trabahador kadagiti pagbanbanoganna? ¹⁰ Nakitakon ti trabaho nga inted ti Dios kadagiti tattao a leppasenda.

¹¹ Inaramid ti Dios dagiti amin a banbanag a maitutop iti umno a tiempo. Inkabilna pay ti kinaagnanayon kadagiti puspusoda. Ngem saan a maawatan ti sangkatoan dagiti inaramid ti Dios, manipud kadagiti rugrugida agingga kadagiti panagleppasda. ¹² Ammok nga awan ti nasaysayaat para iti siasinoman ngem ti agrago ken agaramid iti nasayaat kas agbibbiag isuna — ¹³ ken mangan ken uminom koma ti tunggal maysa ken maawatanda koma no kasano a ragsakenda dagiti nasasayaat nga aggapu kadagiti amin a trabahoda. Sagut daytoy manipud iti Dios. ¹⁴ Ammok nga agtalinaed nga agnanayon ti aniaman nga aramiden ti Dios. Awan ti mainayon wenno maikkat iti daytoy, gapu ta ti Dios ti nangaramid iti daytoy tapno umasideg dagiti tattao kenkuana nga addaan iti dayaw. ¹⁵ Aniaman nga adda ket addan idi, aniaman nga umaddanto ket addan. Inaramid ti Dios nga agbirok dagiti tattao kadagiti nakalemmeng a banbanag. ¹⁶ Ket nakitak nga iti baba ti init, adda ti kinadangkes iti ayan koma ti hustisia, ken iti lugar ti kinalinteg ket masansan a masarakan ti kinadangkes. ¹⁷ Kinunak iti pusok, “Ukomento ti Dios ti nalinteg ken nadangkes iti umno a tiempo para iti tunggal pasamak ken tunggal aramid.” ¹⁸ Kinunak iti pusok, “Subsuboken ti Dios dagiti tattao tapno ipakitana kadakuada a kasla da la dagiti ayup.” ¹⁹ Ta agpada a gasat ti mapaspasamak kadagiti tattao a mapaspasamak kadagiti ayup. Kas kadagiti ayup, matay amin a tattao. Masapul nga umangesda amin ti agpada nga angin, tapno iti kasta a wagas awan ti pan-

gatiwan dagiti tattao kadagiti ayup. Saan kadi a kasla laeng napardas nga anges dagiti amin a banag? ²⁰ Maymaysa a lugar ti pappapanan dagiti amin a banag. Naggapu amin iti tapok, ket agsubli amin iti tapok. ²¹ Siasino ti makaammo no ti espiritu ti sangkataoan ket agpangato ken dagiti espiritu dagiti ayup ket agpababa iti uneg ti daga? ²² Isu a naamirisko manen nga awan ti nasaysayaat para ti siasinoman ngem ti agragsak iti trabahona, ta dayta ti naituding nga aramidenna. Siasino ti makaisubli kenkuana tapno makitana no ania ti mapasamak kalpasan ti biagna?

4

¹ Maminsan manen pinanunotko ti maipapan kadagiti amin a panangidadanes a maar-aramid iti baba ti init. Kitaem dagiti lua dagiti naidadanes a tattao. Awan ti mangliwliwa kadakuada. Ti kinabileg ket adda iti ima dagiti mangidaddadanes kadakuada, ngem awan ti mangliwliwa kadagiti naidadanes a tattao. ² Isu a kabkablaawak dagiti natayen a tattao, dagidiay natayen, saan a dagiti agbibig, dagidiay sibibig pay laeng. ³ Nupay kasta, nagasgasat pay ngem kadakuada ti saan pay a nagbig, ti saan pay a nakakita iti aniaman a kinadakes a maar-aramid iti baba ti init. ⁴ Ket nakitak nga amin a kinagaed ken amin a batido a trabaho ket nakaigapuan ti panangapal ti kaaruba ti maysa a tao. Alingasaw met laeng daytoy ken panangpadas a mangipastor iti angin. ⁵ Agdalikepkep ti maag ken saan nga agtrabtrabaho, isu a ti

bukodna a lasag ti taraonna. ⁶ Ngem nasaysayaat ti sangarakem a gungguna iti naulimek a trabaho ngem ti dua a rakem a gungguna iti trabaho a panangpadas a mangipastor iti angin. ⁷ Ket napanunotko pay ti maipapan iti nakarkaro nga awan serserbina, ti apagbiit nga agpukaw nga alingasaw iti baba ti init. ⁸ Adda ti kita ti tao nga agbibigang nga agmaymaysa. Awan a pulos ti kaduana, awan anakna a lalaki wenno kabsatna a lalaki. Awan pulos ti pagpatinggaan dagiti amin a trabahona, ken saan a mapmapnek dagiti matana iti panaggungun-od iti kinabaknang. Agsidsiddaaw isuna, “Siasino ti agnumar iti pagbanbannogak ken pangpawpawilak iti bagik iti ragsak?” Alingasaw met laeng daytoy, saan a napintas a pagteng. ⁹ Nasaysayaat ti dua a tao nga agtrabaho ngem ti agmaymaysa; makaurnongda a dua iti nasayaat a bayad ti nagbannoganda. ¹⁰ Ta no matumba ti maysa, mabalin a bangunen ti maysa pay ti gayyemna. Nupay kasta, panagladingit ti sumursurot iti agmaymaysa no matumba isuna no awan ti siasinoman a mangbangon kenkuana. ¹¹ Ken no agabay nga agidda ti dua, mabalin a bumarada, ngem kasano a pumudot ti agmaymaysa? ¹² Ti tao nga agmaymaysa ket maparukma, ngem kabaelan a sarangten ti dua a tao ti panangraut, ken saan a nalaka a mapugsat ti tali nga adda tallo a linabagna. ¹³ Nasaysayaat ti agbalin a nakurapay ngem masirib a baro ngem ti nataengan ken maag nga ari a saannan nga ammo ti dumngeg kadagiti ballaag. ¹⁴ Pudno daytoy uray no ti maysa a baro ket agbalin nga ari manipud

iti pagbaludan, wenno uray no naiyanak isuna a marigrigat iti pagarianna. ¹⁵ Nupay kasta, naki-tak ti tunggal maysa a sibibiag ken magmagna iti aglawlaw iti baba ti init a papaiturayanda dagiti bagbagida iti sabali pay a baro a timmakder a kas ari. ¹⁶ Awan ti pagpatinggaan dagiti amin a tattao a mangayat nga agtulnog iti baro nga ari, ngem saan nga agbayag ket adu kadakuada ti saanen a mangdayaw kenkuana. Pudno, daytoy a kasasaad ket alingasaw, ken panangpadas a mangipastor iti angin.

5

¹ Bantayam dagiti tigtignaymo no mapanka iti balay ti Dios. Mapanka idia y a dumngeg. Nasaysayaat iti panagdengngeg ngem kadagiti maag nga agidatdaton kabayatan a saanda nga ammo a kinadangkes ti ar-aramidenda iti biag. ² Saanka nga agdarasudos unay nga agsao, ken saanmo a palubosan ti pusom nga agdarasudos unay a mangiyeg iti aniaman a banag iti sangoanan ti Dios. Adda ti Dios idia y langit, ngem addaka iti rabaw ti daga, isu a bassitem laeng koma dagiti sasaom. ³ No adda ti adu unay a banag nga aramidem ken pakadanagam, mabalin nga agtagtagainepka iti dakes. Ken no ad-adu dagiti sasasoem, ad-adu ti maibagam a minamaag. ⁴ No agsapataka iti Dios, saanmo nga itantan nga aramiden daytoy, ta saan a maragsakan ti Dios kadagiti maag. Aramidem ti insapatam nga aramiden. ⁵ Nasaysayaat ti saan nga agsapata ngem ti agsapata a saanmo a tungpalen. ⁶ Saanmo a palubosan ti ngiwatmo a

pakaigapuan ti panagbasol ti lasagmo. Saanmo nga ibaga iti mensahero ti padi, “Biddut dayta a sapata. “Apay a papungtotem ti Dios babaen iti panagsapatam a siuulbod, a mangparparurod iti Dios tapno dadaelenna dagiti aramid dagiti imam? ⁷ Ta iti adu a tagtagainep, kas iti adu a sasao, ket adda ti awan kaipapananna nga alingasaw. Isu nga agbutengka iti Dios. ⁸ No makitam dagiti marigrigat a maidaddadanes ken matakakawan iti nalinteg ken umno a panangtrato iti probinsiam, saanka a masdaaw a kasla awan ti makaammo, gapu ta adda dagiti tattao nga addaan iti pannakabalin a mangkitkita kadagiti adda iti babaenda, ken adda pay dagiti nangatngato ngem kadakuada. ⁹ Kanayonna pay, dagiti bunga iti daga ket para iti amin ken ti ari a mismo ket mangal-ala kadagiti bunga manipud kadagiti talon. ¹⁰ Siasinoman a mangay-ayat iti pirak ket saan a mapnek iti pirak ken siasinoman a mangay-ayat iti kinabaknang ket kankanayon nga agtarigagay iti ad-adu pay. Daytoy ket alingasaw met laeng. ¹¹ Kas umad-adu ti kinabaknang, kasta met nga umad-adu dagiti tattao a mangibus iti daytoy. Ania ti pagsayaatan ti kinabaknang iti akinkukua malaksid iti panangbuybuyana iti daytoy? ¹² Nasimbeng ti panagturog ti agratrabaho a tao, mangan man isuna iti bassit wenno adu, ngem ti tao a nabaknang ket saan nga palubosan isuna ti kinabaknangna a makaturog iti nasayaat. ¹³ Adda ti nakaro a kinadakes a nakitak iti baba ti init: kinabaknang nga iduldulin ti akinkukua, a pagbanbanagan ti bukodna a panagrigat. ¹⁴ No mapukaw ti

nabaknang a tao ti kinabaknangna babaen iti dakes a gasat, ket awan pulos ti mabati kadagiti ima ti bukodna nga anak a lalaki, nga isu ti nagbalinanna nga ama. ¹⁵ Kas naiyanak ti tao a lamolamo manipud iti aanakan ti inana, kasta met nga ibatinanto daytoy a biag a lamolamo. Awan ti maalana kadagiti imana manipud iti trabahona. ¹⁶ Maysa pay a dakes unay ket kas iti wagas nga immay ti tao, ket kasta met laeng a masapul a pumanaw isuna. Isu nga ania ti magunggona ti siasinoman ti panagtrabtrabahona para iti angin? ¹⁷ Kabayatan dagiti al-aldawna, mangmangan isuna iti kasipngetan ken kasta unay ti panagrigrigatna gapu iti sakit ken pungtot. ¹⁸ Kitaem, ti nakitak a nasayaat ken maitutop ket ti mangan, uminom ken ti agragsak kadagiti gunggona manipud kadagiti amin a trabahotayo, kas agbannogtayo iti baba ti init kabayatan dagiti aldaw iti daytoy a biag nga inted kadatayo ti Dios. Ta daytoy ti naited nga aramiden ti tao. ¹⁹ Siasinoman a nangitedan ti Dios ti kinabaknang ken sanikua ken ti kabaelan a mangawat iti bingay ken rag-o iti trabahona—sagut daytoy manipud iti Dios. ²⁰ Ta saanna a masansan a laglagipen dagiti aldaw ti biagna, gapu ta pagtalinaeden ti Dios isuna a makumikoman kadagiti banbanag a ragraagsakenna nga aramiden.

6

¹ Adda ti kinadakes a nakitak iti baba ti init, ket nakaro daytoy para kadagiti tattao. ² Mabalín nga ipaay ti Dios ti kinabaknang, sanikua ken

dayaw iti maysa a tao tapno awan ti pagkuran-
gan iti tartarigagayanna para iti bagina, ngem
saan isuna nga ipaayan ti Dios iti kabaelan a
mangragsak iti daytoy. Ngem ketdi, usaren ti
sabali dagiti banag a kukuana. Kasla alingasaw
daytoy, maysa a dakes a panagsagaba. ³ No ti
maysa a tao ket ama ti sangagasut nga annak
ken agbiag iti adu a tawen, tapno umado dagiti
aldaw dagiti tawenna, ngem no saan a mapnek ti
pusona iti kinasayaat ken saan isuna a maitanem
nga addaan iti dayaw, ket ibagak ngarud a
nasaysayaat ti maysa a maladaga a naiyanak a
natay ngem isuna. ⁴ Uray pay naiyanak ti mal-
adaga nga awan mamaayna ken natay iti kasip-
ngetan, ken agtalinaed a nakadulin ti naganna.
⁵ Uray pay saan a makita daytoy nga ubing ti
init wenno awan ti ammona, addaan daytoy ti
inana idinto a dayta a tao ket awan. ⁶ Uray no
agbiag ti tao iti dua ribu a tawen ngem saanna
a masursuro ti agragsak kadagiti nasayaat a
banbanag, mapan isuna iti isu met laeng a disso a
kas iti dadduma. ⁷ Uray no amin a panagtrabaho
ti tao ket tapno punnoenna ti ngiwatna, ngem
saan a mapnek ti ganasna. ⁸ Pudno unay, ania
ti pangatiwan ti masirib a tao iti maag? Ania
ti pagsayaatan ti tao a nakurapay uray no am-
mona ti agtignay iti sangoanan dagiti dadduma
a tattao? ⁹ Nasaysayaat iti mapnek iti makitkita
ti mata ngem ti agtarigagay iti kalkalikaguman
ti maiyaw-aw-awan a ganas, nga alingasaw met
laeng ken panangpadas a mangipastor iti angin.
¹⁰ Aniaman nga immaddan ket naikkanen iti
nagan, ken aniaman ti kaiyarigan ti sangkataoan

ket nabayagen a naammoan. Isu a nagbalin nga awan ti serserbina ti makisinnuppiat iti mannakabalin nga ukom ti amin. ¹¹ No ad-adu ti sao a maibalikas, ad-adu met ti maibalikas nga awan ti mamaayna, isu nga ania ngay ti pagsayaatanna dayta iti tao? ¹² Ta siasino ti makaammo no ania ti nasayaat para iti biag ti tao kabayatan ti kinaawan ti mamaayna, dagiti nabilang nga aldawna a paglablabasanna a kasla aniniwan? Siasino ti makaibaga iti tao no ania ti dumteng iti baba ti init kalpasan ti ipapatayna?

7

¹ Nasaysayaat ti napintas a nagan ngem ti nangina a pabanglo, ken ti aldaw ti pannakatay ket nasaysayaat ngem ti aldaw ti pannakaiyanak. ² Nasaysayaat iti mapan iti balay iti ladladingit ngem iti balay iti ramrambak, ta umay ti panagladangit kadagiti amin a tattao iti pagpatinggaan ti biag, isu a masapul nga ipapuso dagiti sibibiag a tattao daytoy. ³ Nasaysayaat ti ladingit ngem ti katawa, ta kalpasan ti kinaliday ti rupa ket dumteng ti kinaragsak ti puso. ⁴ Ti puso ti masirib ket adda iti balay iti ladladingit, ngem adda ti puso dagiti maag iti balay iti ramrambak. ⁵ Nasaysayaat ti dumngeg iti panangtubngar iti masirib ngem ti dumngeg iti kanta dagiti maag. ⁶ Ta kasla iti panagrissat dagiti mapup Moran a sisiit iti sirok ti banga, kasta met ti katawa dagiti maag. Maiyarig met laeng daytoy iti alingasaw. ⁷ Awan duadua a ti panagkusit ket pagbalinenna a maag ti maysa a masirib a tao, ken dadaelen

ti pasuksok ti pusona. ⁸ Nasaysayaat ti panagleppas ti maysa a banag ngem ti rugrugi; ken nasaysayaat dagiti tattao a naanus ti espirituda ngem dagiti natangsit ti espirituda. ⁹ Saankayo a dagus a makapungtot iti espirituyo, ta agnanaed ti pungtot kadagiti puso dagiti maag. ¹⁰ Saanyo a kunaen, “Apay a nasaysayaat dagiti naglabas nga aldaw ngem kadagitoy? Ta saan a gapu iti kinasirib a dinamagyo daytoy. ¹¹ Ti kinasirib ket nasayaat a kas kadagiti napapateg a banbanag a tinawidtayo manipud kadagiti kapuonantayo. Mangipapaay daytoy iti pagimbagan para kadagiti makakita iti init. ¹² Ta mangipapaay iti salaknib ti kinasirib kas iti kuarta a makaipaay iti salaknib, ngem ti pagimbagan iti pannakaammo ket mangmangted ti kinasirib iti biag iti siasinoman nga addaan iti daytoy. ¹³ Utobem dagiti aramid ti Dios: Siasino ti makalinteg ti aniaman a banag nga inaramidna a killo? ¹⁴ No nasayaat dagiti tiempo, agbiagka a siraragsak iti dayta a kinasayaat, ngem no saan a nasayaat dagiti tiempo, utobem daytoy: impalubos ti Dios nga umadda iti agpada a tiempo. Iti daytoy a rason, awanto ti makaammo ti aniaman a banag a dumteng kalpasanna. ¹⁵ Nakitak dagiti adu a banbanag kabayatan dagiti awan kaipapananna nga al-aldawko. Adda dagiti mapukaw a nalinteg a tattao iti laksid dagiti kinalintegda ken adda dagiti nadangkes a tattao nga agbibbiag iti atiddug iti laksid kadagiti kinadakesda. ¹⁶ Saanka nga aginsisingpet, a masirib iti bukodmo a panagkita. Apay koma a

dadaelem ti bagim? ¹⁷ Saanka unay nga agbalin a nadanges wenno maag. Apay koma a matayka sakbay ti naituding a tiempom? ¹⁸ Nasayaat a salimetmetam koma daytoy a kinasirib, ken saanmo koma nga ikkaten dagiti imam manipud iti kinalinteg. Ta ti tao nga agbutbuteng iti Dios ket maaramidnanto dagiti amin a pagrebhenganna. ¹⁹ Nabilbileg ti kinasirib iti masirib a tao, ngem ti sangapulo a mangiturturay iti siudad. ²⁰ Awan ti nalinteg a tao ditoy rabaw ti daga nga agar-aramid iti nasayaat ken saanen pulos nga agbasbasol. ²¹ Saanka a dumngeg kadagiti amin a sasao a maibalbalikas, gapu ta amangan no mangngegmo ti adipenmo a mangilunod kenka. ²² Kasta met, ammom iti bagim nga iti bukodmo a puso ket masansan nga inlunodmo dagiti daduma. ²³ Napaneknekak amin dagitoy babaen iti kinasirib. Kinunak, “Agbalinak a masirib,” ngem nakarkaro daytoy ngem ti kabaelak. ²⁴ Adayo ti kinasirib ken kasta unay ti kinaunegna. Siasino ti makasarak iti daytoy? ²⁵ Intalyawko ti pusok nga agadal ken agsukimat ken agbiruk iti kinasirib ken kadagiti pannakaipalawag ti kinapudno ken tapno maawatan a ti dakes ket kinakuneng ken ti kinamaag ket kinamauyong. ²⁶ Naduktalak a ti napapait ngem iti patay ket ti siasinoman a babai a ti pusona ket napno kadagiti silo ken iket, ken dagiti imana ket kawar. Makalibas kenkuana ti siasinoman a makaay-ayo iti Dios, ngem maalananto dagiti managbasol. ²⁷ “Panunotenyo ti naduktalak,” kinuna ti Manursuro. Naynayunak ti mangdukduktal iti sabali

pay tapno makabirukak iti pannakaipalawag iti kinapudno. ²⁸ Daytoy ti birbirukek pay laeng, ngem saanko a nasarakan daytoy. Nakasakarak iti maysa a nalinteg a lalaki kadagiti rinibo, ngem awan ti nabirukak kadakuada a babai. ²⁹ Naduktalak laeng daytoy: a pinarsua ti Dios a nalinteg ti sangkataoan, ngem pimmanawda nga agbirbiruk kadagiti adu a kinarigat.

8

¹ Ania ti nasirib a tao? Maysa a tao daytoy a makaammo ti kaipapanan dagiti paspasamak iti biag. Parparaniagen ti kinasirib ti tao ti rupana ken mabaliwan ti kinaunget ti rupana. ² Ballaaganka nga agtungpal kadagiti bilin ti ari gapu iti sapata ti Dios a salaknibanna isuna. ³ Saanka nga agdardaras a pumanaw iti presensiana, ken saanka a tumakder a dumanggay iti maysa a banag a dakes, ta ar-aramiden ti ari ti aniaman a tartarigagayanna. ⁴ Agturturay ti sao ti ari, isu a siasino ti mangibaga kenkuana, “Ania ti ar-aramidem? ⁵ Siasinoman a mangsal-salimetmet kadagiti bilbilin ti ari ket liklikanna iti pannakadangran. Mabigbig ti puso ti nasirib a tao ti umiso a pagturonan ken tiempo ti panangaramid. ⁶ Ta adda ti umno a sungbat iti tunggal pasamak ken adda umno a tiempo ti panagsungbat, gapu ta adu ti pakariribukan ti tao. ⁷ Awan ti makaammo no ania ti sumaruno a dumteng. Siasino ti makaibaga no ania ti dumteng? ⁸ Awan siasinoman nga addaan ti turay iti anges ti biag a mangpasardeng iti panagang-anges, ken awan iti makaituray iti aldaw ti pannakatayna.

Awan ti maikkat manipud iti armada kabayatan ti pannakiranget, ken saan nga ispalen ti kinadangkes dagiti tagabuna. ⁹ Naamirisko amin dagitoy; inusarko ti pusok iti amin a kita ti trabaho a maar-aramid iti baba ti init. Adda iti tiempo a ti tao ket addaan iti pannakabalin nga agaramid iti kinadakes kadagiti dadduma. ¹⁰ Isu a nakitak ti nadangkes a silalatak a naitanem. Naiyapanda iti nasantoan a disso ken naitabon ken indaydayaw ida dagiti tattao iti siudad a nangaramidanda kadagiti kinadakes. Awan met laeng serserbina daytoy. ¹¹ No saan a maaramid a dagus ti dusa maibusor iti dakes a krimen, awawisenna dagiti puso dagiti tattao nga agaramid iti kinadakes. ¹² Uray no agaramid iti dakes ti managbasol iti maminggasut a daras ket agbiag latta isuna iti atiddug a tiempo, ngem ammok a nasayaatto ti mapasamak kadagiti mangraraem iti Dios, dagiti mangidaydayaw iti presensiana kadakuada. ¹³ Ngem saanto a nasayaat ti mapasamak iti nadangkes a tao; saanto a mapaatiddug ti biagna. Kasla aglablabas nga aniniwan dagiti aldawna gapu ta saanna nga idaydayaw ti Dios. ¹⁴ Adda pay ti kasla awan serserbina nga alingasaw—maysa pay a banag a maar-aramid iti rabaw ti daga. Mapaspasamak dagiti banbanag kadagiti nalinteg a tattao a kas mapaspasamak kadagiti nadangkes a tattao ken mapaspasamak dagiti banbanag kadagiti nadangkes a tattao a kas mapaspasamak dagitoy kadagiti nalinteg a tattao. Ibagak a daytoy ket awan met laeng serserbina nga alingasaw. ¹⁵ Isu nga isingasingko ti kinaragsak, gapu ta awan ti nasaysayaat a

banag para iti tao iti baba ti init ngem ti mangan ken uminom ken agragsak. Ti kinaragsak ti mangkuyog kenkuana iti trabahona iti amin nga al-aldaw ti biagna nga inted ti Dios kenkuana iti baba ti init. ¹⁶ Idi inusarko ti pusok a mangammo iti kinasirib ken tapno maawatak dagiti trabaho a maar-aramid iti rabaw ti daga, masansan a maar-aramid ti trabaho nga awan ti turog iti rabii ken iti aldaw, ¹⁷ kalpasanna pinanunotko dagiti amin nga aramid ti Dios, ken saan a maawatan dayta a tao ti trabaho a maar-aramid iti baba ti init. Uray no kasano ti panagbannog ti tao a mangbiruk kadagiti sungbat, saanna a masarakan dagitoy. Uray no patien ti masirib a tao a nalabit nga ammona, saanna a pudno nga ammo.

9

¹ Ta pinanunotko amin ti maipapan iti daytoy tapno maawatak ti maipapan kadagiti nalilinteg ken nasisirib a tattao ken dagiti aramidida. Addada amin kadagiti ima ti Dios. Awan ti makaammo no ayat wenno gura ti umay iti maysa a tao. ² Adda ti agpapada a gasat iti tunggal maysa. Agpada a gasat ti agur-uray kadagiti nalinteg a tattao ken nadangkes, kadagiti nasayaat a tattao ken dakes, kadagiti nadalus ken ti narugit, ken iti agidatdaton ken iti saan nga agidatdaton. Kas matayto dagiti nasayaat a tattao, kastan to met ti managbasol. Kas matayto ti agsapsapata, kasta met ti tao a mabuteng nga agsapata. ³ Adda ti dakes a gasat para iti amin a banag a maar-aramid iti baba ti init, maysa a

panungpalan para iti tunggal maysa. Napno iti kinadakes dagiti puso dagiti tattao, ken adda ti kinamauyong kadagiti pusoda kabayatan nga ag-bibiagda. Isu a kalpasan dayta mapanda iti ayan dagiti natay. ⁴ Ta adda pay laeng ti namnama para iti maysa a tao a sibibiag, kas iti sibibiag nga aso a nasaysayaat ngem ti natay a leon. ⁵ Ta ammo dagiti nabiaq a tattao a mataydanto, ngem awan ti ammo ti natay. Awanen ti aniaman a magunggonada gapu ta nalipatanen dagiti pakalaglagipan kadakuada. ⁶ Nagpukawen iti nabayag dagiti ayat, gura ken apalda. Awanton a pulos iti lugarda manen kadagiti aniaman a maar-aramid iti baba ti init. ⁷ Inka iti dalanmo, kanem ti tinapaymo nga addaan iti rag-o, ken inumem ti arakmo nga addaan iti naragsak a puso, ta ipalpalubos ti Dios a marambakan dagiti nasayaat nga aramid. ⁸ Kanayon koma a puraw dagiti kawesmo ken napulotan ti ulom iti lana. ⁹ Makipagnaedka a siraragsak iti asawam a babai nga ay-ayatem kadagiti amin nga aldaw iti biagmo nga awan serserbina, dagiti aldaw nga inted ti Dios kenka iti baba ti init kabayatan dagiti aldaw ti kinaawan ti serbim. Dayta ti gunggonam iti biag para iti trabahom iti baba ti init. ¹⁰ Aniaman a masarakan ti imam nga aramiden, aramidem daytoy babaen iti pigsaw, gapu ta awan iti trabaho wenno pannakapalawag wenno pannakaammo wenno kinasirib idia tanem, ti lugar a papanam. ¹¹ Nakakitaak kadagiti sumagmamano a makaay-ayo a banbanag iti baba ti init. Saan a kukua dagiti napapardas a tattao ti lumba. Saan a kukua dagiti napipigsa a tattao ti

gubat. Saan a kukua dagiti nasisirib a tattao ti tinapay. Saan a kukua dagiti tattao nga addaan iti pannakaawat dagiti kinabaknang. Saan a kukua dagiti tattao nga addaan iti pannakaamo ti pabor. Ngem ketdi, apektaran amin ida ti tiempo ken gasat. ¹² Ta awan ti makaammo ti tiempo ti pannakatayna, kas iti lames a naibalod iti iket ti patay, wenno kas kadagiti billit a nasiloan. Kas kadagiti ayup, nakabalod dagiti tattao kadagiti dakes a tiempo a kellaat a nagdis-suor kadakuada. ¹³ Nakitak pay ti kinasirib iti baba ti init iti wagas a kasla naindaklan kaniak. ¹⁴ Adda maysa a bassit a ciudad nga addaan laeng ti sumagmamano a tattao, ket immay maibusor iti ciudad ti maysa a nabileg nga ari ket rinautda daytoy ken nangipatakderda kadagiti dadakkel a sarikedked. ¹⁵ Ita, adda nasarakan iti dayta a ciudad a maysa a marigrigat, a nasirib a tao, a babaen iti kinasiribna ket naisalakan ti ciudad. Ngem ti saan a nagbayag, awanen ti makalagip iti dayta met laeng a marigrigat a tao. ¹⁶ Isu a kinunak, “Nasaysayaat ti kinasirib ngem ti kinapigsa, ngem naumsi ti kinasirib ti marigrigat a tao ken saan a nangngeg dagiti sasaona.” ¹⁷ Dagiti sasao ti nasirib a tao a naibaga a siuulimek ket ad-adda a mangngeg ngem ti pukkaw ti maysa a mangiturturay kadagiti maag. ¹⁸ Nasaysayaat ti kinasirib ngem kadagiti igam ti gubat, ngem mabalin a dadaelen ti maysa a managbasol ti adu a kinaimbag.

10

¹ Kas ti panangpabangsit dagiti natay a tu-

matayab iti pabanglo, kasta met a ringbawan ti bassit a kinamaag ti kinatan-ok ken kinasirib. ² Adda iti makannawan ti puso ti nasirib a tao, ngem adda ti makannigid ti puso ti maag. ³ No magmagna ti maag iti dalan, kurang ti panagpanpanunotna, panpaneknekanna iti tunggal maysa a maag isuna. ⁴ No makaunget kenka ti mangiturturay, saanmo a panawan ti trabahom. Mapagulimek ti kinatalna ti kasta unay a pungtot. ⁵ Adda kinadakes a nakitak iti baba ti init, maysa a biddut nga agtataud iti mangiturturay: ⁶ Maik-ikkan iti panangidaulo a saad dagiti maag, kabayatan a maikkan iti nababa a saad dagiti naballigi a lallaki. ⁷ Nakakitaak kadagiti tagabu nga aglugluga kadagiti kabalyo, ken magmagna iti daga a kasla tagabu dagiti naballigi a lallaki. ⁸ Siasinoman nga agkali iti abut ket mabalin a matnag iti daytoy, ken no adda mangrebba iti pader, mabalin a kagaten isuna ti uleg. ⁹ Siasinoman nga agtikap kadagiti bato ket mabalin a madangran babaen kadagitoy, ken ti tao nga agbalsig ti kayo ket agpeggad iti daytoy. ¹⁰ No namudel ti landok a patadem, ken saan nga asaen ti tao daytoy, masapul ngarud nga ad-adu a pigsa ti usarena, ngem mangipapaay ti kinasirib iti pagimbagan para iti panagballigi. ¹¹ No kimmagat ti uleg sakbay a napaamo, ket awanen ngarud ti pagimbagan para iti mangpapaamo. ¹² Naparabur dagiti sasao ti nasirib a tao, ngem alun-unen dagiti bibig ti maag ti bagina. ¹³ Kas mangrugi a rummuar dagiti sasao iti ngiwat ti maag, rummuar ti kinamaag, ken

iti pagleppasan ti panagsasaona ket rummuar ti nadangkes a kinamauyong. ¹⁴ Papaaduen ti maag dagiti sasao, ngem awan ti makaammo no ania ti dumteng. Siasino ti makaammo no ania ti dumteng kalpasanna? ¹⁵ Ti kinagaed nga agtrabaho dagiti maag ti mangbannog kadakuada, a saanda payen nga ammo ti dalan nga agturong iti ili. ¹⁶ Adda ti riribuk iti daga no ubing ti ariyo, ken mangrugi nga agrambak dagiti mangidadauloyo iti agsapa! ¹⁷ Ngem naragsak ti daga no ti ariyo ket anak dagiti natatakng, ken mangan dagiti mangidadauloyo no tiempon ti pannangan ken aramidenda dayta para iti pigsa ken saan a para iti kinamammartek! ¹⁸ Gapu iti kinasadut, agbayukyok ti atep, ken agtedted ti balay gapu kadagiti sadut nga ima. ¹⁹ Agisagana dagiti tattao iti taraon para ti katkatawa, mangiyeg ti arak iti ragsak iti biag, ken sungbatan ti kuarta ti pagkasapulan para kadagiti amin a banbanag. ²⁰ Saanmo nga ilunod ti ari, saan uray iti panunotmo, ken saanmo nga ilunod dagiti nababaknang a tattao iti kuartom. Ta mabalin nga awiten ti billit iti tangatang dagiti sasaom; mabalin nga iwaras ti aniaman nga adda payyakna ti maysa a banag.

11

¹ Ipuruakmo ti tinapaymo iti danum, ta masarakamto manen daytoy kalpasan ti adu nga aldaw. ² Ibingaymo daytoy iti pito, uray iti walo a tattao, ta saanmo nga ammo ti didigra a dumteng iti rabaw ti daga. ³ No napno dagiti ulep iti tudo, ibukbokda dagiti bagbagida iti

rabaw ti daga, ket no matuang ti kayo nga agpaabagatan wenno agpaamianan, sadinoman a pakatuangan ti kayo ket idiayen nga agtalinaed daytoy. ⁴ Siasinoman a mangpalpaliw iti angin ket mabalin a saan nga agmula, ken siasinoman a mangpalpaliw iti ulep ket mabalin a saan nga agapit. ⁵ Kas dimo ammo ti paggapuan ti angin, wenno no kasano a dumakkel dagiti tulang ti maladaga iti uneg ti aanakan ti inana, kasta met a saanmo a maawatan dagiti aramid ti Dios, a nangiparsua kadagiti amin a banbanag. ⁶ Imulam dagiti bukelmo iti agsapa; agingga iti rabii, agrabahoka kadagiti imam kas kasapulan, ta saanmo nga ammo no anianto ti rumang-ay, no ti bigat wenno ti rabii, wenno daytoy wenno dayta, wenno agpadadanto a nasayaat. ⁷ Pudno a nasam-it ti lawag, ket makaay-ayo a banag para iti mata a makakita iti init. ⁸ No agbiag ti maysa a tao iti adu a tawen, bay-am nga agragsak isuna iti amin kadagitoy, ngem panunotenna koma ti maipapan kadagiti dumteng nga aldaw ti kinaspnget, ta adudanto dagitoy. Amin a dumteng ket kasla agpukpukaw nga alingasaw. ⁹ Agrag-oka, O agtutubo a lalaki, iti kinaagtutubom, ken agrag-o koma ta pusom kadagiti aldaw ti kinaagtutubom. Gun-odem dagiti nasasayaat a tarigagay ti pusom, ken aniaman a makitkita dagiti matam. Nupay kasta, ammom nga iyegnakanto ti Dios iti pannakaukom para kadagitoy amin a banbanag. ¹⁰ Papanawem ti pungtot iti pusom, ken saanmo nga ikaskaso ti aniaman a sakit iti bagim, gapu ta ti kinaagtutubo ken ti kinapigsana ket alingasaw.

12

¹ Laglagipem met ti Namarsua kenka kadagiti aldaw ti kinaagtutubom, sakbay a dumteng dagiti aldaw ti rigrigat, ken sakbay a dumteng dagiti tawen inton ibagam, “Awanen ti pakaragsakak kadakuada,” ² sakbay a sumipnget ti lawag ti init, ti bulan ken dagiti bituen, ken agsubli dagiti nangingisit nga ulep kalpasan ti tudo. ³ Daytanta ti tiempo inton agtigerger dagiti guardia ti palasio, ken malugpi dagiti napipigsa a lallaki ken agsardeng dagiti babbai nga aggilgiling gapu ta bassitda, ken saanen a makakita a silalawag dagiti tumantan-aw kadagiti tawa. ⁴ Daytanta ti tiempo inton maiserra dagiti ruangan kadagiti dalan, ken agsardeng ti uni ti panaggilgiling, inton makigtot dagiti lallaki iti uni ti billit, ken agpukaw ti timek ti panagkankanta dagiti ubbing a babbai. ⁵ Daytanta ti tiempo inton agbuteng dagiti lallaki kadagiti nangangato a lugar ken kadagiti peggad iti dalan ken inton agsabong ti kayo ti almendro, ken inton guyoden dagiti dudon dagiti bagbagida, ken inton awanen ti kadawyan a tarigagay. Kalpasanna, mapanen ti tao iti agnanayon a pagtaenganna ket sumalog iti kalsada dagiti aglادلadingit. ⁶ Lagipem ti Namarsua kenka sakbay a mapugsat ti pirak a tali, wenno marumek ti balitok a mallukong, wenno maburak ti kapitera idia ubbog wenno madadael ti kalo a maus-usar a pangala iti danum idia bubon, ⁷ sakbay nga agsubli ti tapuk iti daga a naggapuanna, ken agsubli ti espiritu iti Dios a nangted iti daytoy. ⁸ “Maysa nga angep ti alingasaw” kuna ti Manursuro,

“amin a banag ket kasla agpukpukaw nga alingaw.” ⁹ Nasirib ti Manursuro, ken sinurwanna ti pannakaammo dagiti tattao. Inadal ken pinanunot ken inurnosna dagiti adu a proverbio. ¹⁰ Sinukimat ti Manursuro nga isurat babaen kadagiti nalawag, nalinteg a sasao ti kinapudno. ¹¹ Kasla sarukod a natirad dagiti sasao ti nasirib a tao. Kasla kadagiti lansa a naipalok a nauneg dagiti sasao dagiti nalalaing kadagiti naurnong a proverbioda, nga insuro ti maysa a pastor. ¹² Annakko ammoem pay ti maysa a banag; ti panagar-aramid kadagiti libro, nga awan pagpatinggaanna. Makabannog iti bagi ti adu a panagad-adal. ¹³ Ti pagleppasanna, kalpasan a mangngengan amin a banbanag, ket masapul nga agbutengka iti Dios ken salimetmetam dagiti bilinna, ta daytoy ti sibubukel a pagrebbengan ti sangkataoan. ¹⁴ Ta iyegto ti Dios ti amin nga aramid iti pannakaukom, a kadua dagiti tunggal nakalemmeng a banag, nasayaat man daytoy wenno dakes.

Ti Biblia

Unlocked Literal Bible in the Ilocano language of the Republic of the Philippines

copyright © 2019 Door43 World Missions Community

Language: Ilocano

Translation by: Door43 World Missions Community

Contributor: Alexander D. Pagtacunan Sr., Ambrocio A. Dat-ay Jr., Anabel Magulod, Angelita H. Goco, Arlyn D. Fianza, Daniel Disay, Ely F. Belisario, Euhler Evangelista, Fredelyn R. Castillo, Gerry D. Pido, Gerwine P. Puguon, Irene China Covita, Jacquelyn Pinchingan, Jeffrey G. Arevalo, Jennilyn D. Inway, Jhun Dat-ay, Jomar N. Puclalay, Johnny Ray Lumawan, Jonathan D. Castillo, Jovy M. Lacaden, Juvie K. Jose, Karen F. Acio, Leonardo M. Disay, Liwliwa V. Ario, Lynn Castillo, Marben Obra, Marie fe Lardizabal, Maripple Lopez, Mary johanna delos Reyes, May ann Antonio, Micah H. Asis, Michael L. Pagtacunan, Miriam B. Pido, Nathaniel H. Pascio, Nerissa A. Kildo, Nieves Abluyan, Novie M. Espara, Ralph B. Lantion, Raymond, Recelyn Camilo, Reymark, Robert Diser, Rommel Flores, Sarah Aniban, Shirley L. Espiritu, Susan L. Soliven, Tomas Domingo, William Tolentino, Ambrocio A. Dat-ay, Arlyn D. Fianza, Bernard Serquina, Bernie Abarquez, David Castillo, Delfin Asis, Euhler Evangelista, Grace Delos Santos, Jhon Alicay, Jhon Sibayan, Jomar N. Puclalay, Jonathan D. Castillo, Jovy M. Lacaden, Juvie K. Jose, Karen F. Acio, Liwliwa V. Ario, Lorenzo Marilao, Marben Obra, Marlon Aggasid, Mary Johanna delos reyes acob, May ann Antonio, Michael L. Pagtacunan, Mila Agpalasin, Myrna Santos, Nerissa A. Kildo, Nieves Abluyan, Pablo Bernardino, Ralph B. Lantion, Recelyn Camilo, Ronnie Acob, Rudy Pascual, Sanie Castillo, Sarah Aniban, Shirley L. Espiritu, Tano Emboc,

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-06-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 10 Jun 2020

2ed8cbc0-a07c-572f-a9f0-aa114d36da98